

Vsebinsko in finančno poročilo o izvajanju posebnih nalog osrednje območne knjižnice
(Obrazec za poročanje)

Poročevalsko leto 2024

Polni naziv knjižnice:	Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota
Naslov (sedež):	Zvezna ulica 10; 9000 Murska Sobota
Odgovorna oseba:	mag. Klaudija Šek Škafar, direktorica
Telefon:	02/530 81 16
Elektronska pošta:	albert.halasz@ms.sik.si

I. Zbirno finančno poročilo o izvedbi programa posebnih nalog OOK za leto 2024:

Realizacija programa OOK za leto 2024	Viri financiranja (v EUR)		
	MK	Drugi viri	Skupaj
Izvajanje 27. člena ZKnj-1			
Opravljanje zakonsko opredeljenih posebnih nalog OOK za širše območje	43500,00	40847,45	84347,45
Koordinacija dejavnosti splošnih knjižnic za knjižnični sistem ter projektov na nacionalni ravni	6000,00	0,00	6000,00
Digitalizacija za širše območje pomembnega domoznanskega gradiva	6000,00	102,32	6102,32
Brezplačna medknjižnična izposoja za končnega uporabnika	3000,00	103,15	3103,15
Kompetenčne vsebine	0,00	0,00	0,00
STROŠKI SKUPAJ	58500,00	41052,92	99552,92

II. Podrobnejše vsebinsko in finančno poročilo o izvedenih posebnih nalogah OOK za leto 2024

- Opravljen zakonsko opredeljene posebne naloge OOK za širše območje. Poročajte o vsebinskem okviru in obsegu dejavnosti knjižnice po zakonsko opredeljenih nalogah, ter doseženih letnih ciljih.

Kratko vsebinsko poročilo:

1. Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij

Povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva smo zagotavljali s strokovno obdelavo obveznega izvoda. Domoznansko zbirko smo dopolnjevali tudi z nakupom in darovi. Območno zbirko smo gradili tudi z naročenimi podatkovnimi zbirkami, do katerih je bil zagotovljen dostop na daljavo, prav tako smo zagotavljali brezplačno medknjižnično izposajo za vse člane knjižnic na območju.

Naročene podatkovne zbirke (naslovi, dostopnost):
Encyclopedia Britannica Online Public Library Edition.
PressReader.

Poleg tega smo zagotovili tudi dostop na daljavo do podatkovne zbirke EBSCOhost. Vse podatkovne zbirke so dostopne vsem članom knjižnic na območju OOK.

2. Strokovna pomoč knjižnicam območja

Svetovalno delo za območje OOK je zajemalo individualno svetovanje glede na potrebe knjižnic na območju:

- osrednje knjižnice (upravljanje knjižnične zbirke, koordinacije zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva, knjižničnih zbirk za različne skupine uporabnikov, projektov OOK, informacijske tehnologije idr.). Prav tako je svetovalno delo zajemalo usklajevanje pri izvedbi skupnih projektov in iskanje poti za nove skupne storitve oziroma projekte;
- šolske knjižnice na območju (razvoj bibliopedagoškega dela za učence in dijake).

Območnost smo promovirali skozi uspešno izvedene projekte in aktivnosti, ki so se izvajali v okviru posebnih nalog OOK (promocija na spletni strani knjižnice, Facebook strani knjižnice, v tiskanih in spletnih lokalnih medijih, radio, TV).

Z nacionalno knjižnico smo sodelovali:

- s konzorcijem COSEC pri nakupu podatkovnih zbirk,
- s Službo za pridobivanje knjižničnega gradiva,
- z udeležbo na strokovnih usposabljanjih oz. izobraževanjih, ki jih je pripravila nacionalna knjižnica,
- pri Digitalni knjižnici Slovenije (dLib.si).

Za potrebe celotnega območja smo v letu 2024 izvedli projekte:

- Bralna značka za otroke Jaz pa berem (4-10 let),
- Bralna značka za odrasle,
- Bralni klub Tanje Pirš,
- Bralna značka lahkega branja - Karolinina bralna značka,
- Bralna značka Jožefa Varge (bralna značka v madžarščini),
- Digitalizacija gradiva,
- Knjižnica pod zvezdami – literarno glasbeni večeri na prostem,
- Obrazi slovenskih pokrajin,
- Babice in dedki pripovedujejo - medgeneracijsko sodelovanje,
- Domoznanski večeri.

Skupni projekti OOK v sodelovanju z drugimi knjižnicami območja OOK:

- domoznanska bralna značka – Zakladnice,
- bralna značka lahkega branja – Karolinina bralna značka,
- Babice in dedki pripovedujejo,
- Pomurci.si v okviru portala Obrazi slovenskih pokrajin.

Skupni projekti OOK v sodelovanju z drugimi OOK (nacionalni nivo):

- Kamra (OOK Celje):

V letu 2024 smo na portal Kamra prispevali 6 novih digitalnih zbirk in 44 multimedijskih elementov. Skupaj smo do 31. 12. 2024 na portal prispevali 209 novic, 62 digitalnih zbirk z 260 podzbirkami, 1233 multimedijskih elementov in 44 zapisov v Album Slovenije.

V skladu s 5. členom Pogodbe naročniki svojo pravico do nadzora nad upravljanjem, delovanjem in razvojem portala Kamra uresničujejo preko Nadzornega sveta, ki ga sestavljajo direktorji štirih osrednjih območnih knjižnic, ki so v preteklih dveh letih na portal prispevale največ vsebin, in predsednik Združenja splošnih knjižnic. Za naslednje dveletno obdobje bo zaradi števila objav v Nadzornem svetu sodelovala tudi PIŠK MS.

- Dobreknjige.si (OOK Koper in Nova Gorica):

V letu 2024 smo prispevali 9 novih zapisov, do 31. 12. 2024 pa je bilo vseh naših zapisov 129.

- Obrazi slovenskih pokrajin (OOK Kranj):

V letu 2024 smo na portal dodali 16 novih biografij znanih Pomurk in Pomurcev, obstoječe zapise pa smo sprotno dopolnjevali in jih ažurirali. Na dan 31. 12. 2024 je bilo vseh znanih Pomurk in Pomurcev na portalu Pomurci.si skupaj 297.

Pogodbeni partnerji svojo pravico do nadzora nad upravljanjem, delovanjem in razvojem portala uresničujejo preko Nadzornega sveta, ki ga sestavljajo direktorji štirih osrednjih območnih knjižnic, ki so v preteklih dveh letih na portal prispevale največ vsebin in predstavnik Združenja splošnih knjižnic. Za naslednje dvoletno obdobje bo zaradi števila objav v Nadzornem svetu sodelovala tudi PIŠK MS.

- Knjižnice.si (OOK Maribor) - skupni spletni portal slovenskih splošnih knjižnic: sodelovanje pri uredniškem odboru, udeležba na sestankih uredniškega odbora.
- Medknjižnična izposoja (OOK Ravne na Koroškem): delo, usklajevanje in komunikacija z nosilko projekta.
- Pravljični večeri za odrasle (sodelovanje v projektu Mariborske knjižnice).
- 25. 10 2024 je bil v Murski Soboti 8. DOMFEST (festival domoznanstva). Dogodek sta organizirali Sekcija za domoznanstvo in kulturno dediščino pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije in Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, v sodelovanju s Knjižnico Ivana Potrča Ptuj in drugimi osrednjimi območnimi knjižnicami.
- Poročilo o delu nacionalne koordinacije OOK za leto 2024 v prilogi št. 1.

Kar se tiče skupnih projektov mednarodnega sodelovanja, smo se aktivno udeležili 22. mednarodnega strokovnega posvetovanja potujočih knjižnic, ki je potekal 16. in 17. maja 2024 v Ljubljani, in sicer v organizaciji Mestne knjižnice Ljubljana ter Zveze bibliotekarskih društev Slovenije.

S šolskimi knjižnicami na območju smo izvedli:

- koordinacijo pri projektu Rastem s knjigo za osnovnošolce in Rastem s knjigo za srednješolce,
- knjižno in knjižnično vzgojo,
- bibliopedagoške ure za OŠ in SŠ,
- bralno značko Jaz pa berem (4-10 let),
- domoznanske bibliopedagoške ure (predstavitev domoznanske dejavnosti in gradiva),
- svetovanje in pomoč pri uporabi knjižničnega gradiva, knjižničnih storitev in informacijskih virov,
- koordinacijo pri pripravi skupnih projektov, kot so Noč z Andersenom ob mednarodnem dnevu knjig za otroke; Noč v objemu ljudskega izročila...

Knjižnične storitve za posebne skupine uporabnikov na območju OOK so obsegale:

- bralna značka lahkega branja – Karolinina bralna značka,
- sodelovali smo z organizacijami, ki na območju združujejo različne skupine uporabnikov s posebnimi potrebami (z nacionalnim združenjem za kakovost življenja Ozara, društvom za socialno vključenost Mozaik, Pribinovina, OŠ IV Murska Sobota, Varstveno delovni center Murska Sobota, CS Hodoš – enota Hrastovec, VDC Želva MS, Center Naprej – Center za osebe s pridobljeno možgansko poškodbo, enota MS, Zavod Sonček MS ter Zvezo prijateljev mladine Slovenije),
- izposoja gradiva na dom za posebne skupine uporabnikov.
- Projekt Bralne ure – Druženje s knjigo: projekt se izvaja v sodelovanju z Domom starejših Rakičan in Centrom za starejše Murska Sobota.

Z ustanovami v zamejstvu (npr. z Zvezo Slovencev na Madžarskem, Generalnim konzulatom RS v Monoštru) smo sodelovali pri skupnih projektih, kar smo načrtovali v okviru Programa dejavnosti splošne knjižnice za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnem območju. Prav tako smo krepili sodelovanje s knjižnicami na Madžarskem (županijsko v Szombathelyu ter Parlamentarno v Budimpešti). Izvajali smo literarne ure in pripovedovanje pravljic na Radiu Monošter, predstavljali knjige v časopisu Porabje, izvedli Pravljični večer za odrasle v Porabju in Slovensko bralno značko potujoče knjižnice v Porabju ter postavili razstavo Sobota na starih razglednicah. Knjižnicam na območju je sistemski administrator nudil pomoč pri načrtovanju in vzdrževanju računalniških sistemov, jim svetoval in jih seznanjal z novostmi.

3. Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva

Skrbeli smo za usklajeno koordinacijo zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva. Kot doslej, smo knjižnicam na območju pošiljali dvojnice pomembnejšega domoznanskega gradiva. Vso pridobljeno gradivo je bilo strokovno obdelano in s tem je bila zagotovljena dostopnost gradiva širši javnosti.

Zavezance za obvezni izvod smo informirali, jih seznanjali z obveznostmi, ki jih nalaga Zakon o obveznem izvodu publikacij ter obenem seznanjali z namenom obveznega izvoda za lokalno in nacionalno kulturno dediščino. Informiranje zavezancev za obvezni izvod smo izvajali ob predstavitvah domoznanskega gradiva, ob stikih z avtorji in ob neformalnem pridobivanju tovrstnega gradiva.

Spremljali smo založniško produkcijo na območju in po potrebi informacije o zavezancih za obvezni izvod posredovali nacionalni knjižnici.

Z domoznanskimi zbirkami v knjižnicah in drugih sorodnih kulturnih ustanovah na območju (muzej, galerija) smo uporabnike permanentno seznanjali, prav tako z zbirko gradiva za Prekmurje, ki ga hrani Pokrajinski arhiv Maribor. V letu 2024 je začela na novi lokaciji v novih prostorih delovati Enota za Prekmurje, in sicer v okviru Pokrajinskega arhiva Maribor.

Knjižnicam na območju smo nudili pomoč pri bibliografski obdelavi domoznanskega knjižničnega gradiva (individualno, po telefonu, e-pošti). Predvsem smo jim nudili pomoč pri obdelavi določenega gradiva, za katerega še nimajo pridobljenih licenc.

Redno smo izvajali normativno kontrolo domoznanskih avtorjev, kreirali nove in dopolnjevali obstoječe zapise, knjižnicam na območju pa smo nudili pomoč pri razreševanju identitete lokalnih (domoznanskih) avtorjev.

Nadaljevali smo s projekti digitalizacije in s tem zagotavljali dostopnost do pisne kulturne dediščine regijsko pomembnega knjižničnega gradiva v digitalni obliki. Digitalizirano gradivo je dostopno na Digitalni knjižnici Slovenije (dLib.si). Digitalizirali smo:

- VESTNIK. 2003–2007. - Murska Sobota : Podjetje za informiranje.
- PÉN : Vestnikov mesečnik. 2003–2006. - Murska Sobota : PEN, Podjetje za informiranje.
- Doctor Angelicus sv. Tomaž Akvinski. 1923.
- Molitvi, na sztari szlovenszki jezik obrnyene ino na haszek szlovenszkoga naroda. 1841.
- Pounčice črtice za mlade. 1914.
- Pozabljeno v predalih. 2000–2002.
- Sztarisinsztvo i zvacinsztvo. 1852, 1898, 1909, 1929.

Uspešno smo izvedli domoznansko bralno značko Zakladnice 2024 in aktivno sodelovali pri vnosu digitalnih zbirk na portal Kamra.

Izvedli smo promocijo Judovske zbirke z izposojjo 22 enot Galeriji – Muzeju Lendava za potrebe razstave z naslovom *Knjižna dediščina predvojne prekmurske neološke judovske skupnosti – Molitveniki in obredne knjige ter njihovi lastniki*, za obdobje od 23. 10. 2024 – 28. 2. 2025.

4. Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja OOK

Izloženo knjižnično gradivo s svojega območja OOK smo usmerjali v skladu z zakonskimi določili, pri vprašanih odpisa gradiva pa svetovali knjižnicam na območju. Pregledovali smo prejete sezname izločenega gradiva iz knjižnic.

Podrobnejše finančno poročilo:

Realizacija programskih stroškov, ki so nastali kot posledica opravljanja zakonsko opredeljenih posebnih nalog OOK za širše območje:	znesek v EUR
Prva naloga	7741,97
Druga naloga	38788,46
Tretja naloga	29460,55

Četrta naloga	1770,53
<i>Realizacija variabilnih programskih stroškov:</i>	
Nakup domačih in tujih licenčnih elektronskih virov	6585,94
Projekti digitalizacije za širše območje pomembnega domoznanskega gradiva	6102,32
Brezplačna medknjižnična izposoja za končnega uporabnika	3103,15
Koordinacija dejavnosti splošnih knjižnic za knjižnični sistem ter projektov na nacionalni ravni	6000,00
Programski stroški skupaj	99552,92

Obrazložitev finančnega poročila:

- Navedli smo stroške dela za izvajanje vseh štirih zakonsko opredeljenih posebnih nalog OOK za širše območje v višini 77.761,51 €.
- Za nabavo domačih in tujih licenčnih elektronskih virov smo izkazali strošek v višini 6585,94 €. Za Encyclopaedia Britannica Ltd smo porabili 2853,44 €, za EBSCO Information Services GmbH 3732,50 €. Za ohranitev dostopnosti do obeh podatkovnih zbirk smo naročnino sofinancirali v višini 85,94 €.
- Navedli smo stroške digitalizacije pomembnega domoznanskega gradiva v višini 6102,32 €.
- Navedli smo stroške brezplačne medknjižnične izposoje za končne uporabnike na območju v višini 3103,15 €.
- Navedli smo stroške koordinacije dejavnosti splošnih knjižnic za knjižnični sistem ter projektov na nacionalni ravni v višini 6000,00 €.

2. Kompetenčne vsebine

Podatki o izvedeni kompetenčni vsebini¹:

Za prijavljene kompetenčne vsebine PIŠK za leto 2024 ni prejela sredstva.

Kratko vsebinsko poročilo o izvedenih vsebinah za romsko skupnost:

Kompetenčne vsebine niso bile izvedene, izveden pa je bil program za romsko skupnost. V letu 2024 smo med drugim dopolnili Romski oddelek s knjižničnim gradivom. Vso leto sodelujemo z Radiem Romica in časopisom Romano them, kamor pošiljamo članke s strokovno vsebino.

Ob Svetovnem dnevu romskega jezika smo v sodelovanju z Zvezo Romov Slovenije, izobraževanje in kulturo in Zvezo Romov Slovenije Murska Sobota soorganizirali seminar Raziskovanje, promocija romskega jezika, ki sta ključnega pomena za njegovo preživetje. O zgodovini Romov obstaja le malo pisnih sledi, zato je nujno, da se romski jezik proučuje in promovira.

V Vrtcu Murska Sobota, smo z enoto Romano na Pušči v Hiši sobivanja in znanja, organizirali predstavitev kamišibajev in ustvarjalno delavnico. S projektom Petarde, ne prosim, pa smo promocijo projekta prav tako predstavili v vrtcu Romano v mesecu decembru. Naredili smo likovno razstavo Petarde, ne prosim!

¹ Poročajte za vsak(o) projekt/storitev posebej.

V mesecu maju smo skupaj z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje Območno enoto Murska Sobota pripravili strokovno konferenco o zdravju Romov z naslovom: Zdravje Romov – včeraj, danes, jutri.« Na konferenci so se zvrstile različne predstavitve študij in analiz kot so Vedenjski in kulturni vpogledi v zdravje Romov, Zdravstvena pismenost in ranljive skupine, Aktivna vloga Romov v krepitvi zdravja, idr.

V mesecu oktobru sta se v prostorih PIŠK predstavila Sandi Horvat s knjigo Beli Rom in Marcel Baranja s pesniško zbirko »Tvoj ciganski obraz blede«. Sandijeva knjiga nam razkriva ogromno dejstev zgodovine romske skupnosti, sooči bralca z mnogimi izzivi romske in neromske skupnosti pri sprejemanju Romov v družbo. Tudi pesnik Marcel Baranja skozi subtilno prepletanje pesniškega izraza, intimnih refleksij ter poetičnih dialogov raziskuje teme o identiteti, sprejemanju in pripadnosti.

Podrobnejše finančno poročilo o izvedeni kompetenčni vsebini

<i>Realizacija programskih stroškov, ki so nastali kot posledica izvajanja kompetenčnih vsebin:</i>	znesek v EUR
Stroški dela zaposlenih PIŠK	
Stroški storitev zunanjih strokovnjakov	
<i>Realizacija variabilnih programskih stroškov</i>	
Stroški romskega oddelka	
Programski stroški skupaj	

Obrazložitev porabe sredstev:

Podpisana odgovorna oseba knjižnice izjavljam, da je izvedba posebnih nalog osrednje območne knjižnice v letu 2024 potekala v skladu s pogodbo ter da so navedeni podatki točni in temeljijo na verodostojnih poslovnih listinah. Izjavljam, da imajo finančni podatki za podlago verodostojne knjigovodske listine in da je obračunska dokumentacija na vpogled v računovodstvu knjižnice.

Pripravili:

Metka Celec

Jožica Huber

Boštjan Zver

Dr. Albert Halász

Alenka Pertoci, S. R. P. d. o. o.

Odgovorna oseba:

Direktorica mag. Klaudija Šek Škafar

po pooblastilu dr. Albert Halász

Poročilo se podpiše elektronsko!

Poročilo o delu nacionalne koordinacije OOK
za leto 2024

Osrednje območne knjižnice

Polonca Kavčič
nacionalna koordinatorica območnosti

Nova Gorica, februar 2025

UVOD

Zakon o knjižničarstvu osrednjim območnim knjižnicam nalaga štiri posebne naloge: zagotavljanje zahtevnejšega izbora gradiva in informacij, strokovna pomoč knjižnicam na svojem območju, koordinacija domoznanskega gradiva ter usmerjanje izločenega gradiva. **Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe** (Uradni list RS št. 28/23) določa, da se usmeritve za izvajanje posebnih nalog OOK pripravijo v okviru **nacionalne koordinacije posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic**. To koordinacijo zagotavljajo OOK na podlagi izhodišč Ministrstva za kulturo.

Na tej podlagi je bila **sklenjena Pogodba o izvajanju storitev nacionalne koordinacije območnosti** (1. 7. 2023 – 30. 6. 2025) med Goriško knjižnico, vsemi OOK in Združenjem splošnih knjižnic, pri čemer je naloge nacionalnega koordinatorja prevzela zaposlena v Goriški knjižnici.

Pred tem je bil na podlagi ugotovitev strateške delavnice OOK (marec 2023) pripravljen dokument "**Nacionalna koordinacija posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic**", ki opredeljuje nacionalno koordinacijo, njene deležnike ter njihove naloge.

Naloge nacionalnega koordinatorja vključujejo usklajevanje aktivnosti OOK, povezovanje koordinatorjev, sodelovanje z direktorji in timom OOK, oblikovanje programov in delovnih skupin, pripravo letnih poročil ter promocijo poslanstva OOK na nacionalni in mednarodni ravni.

VSEBINSKI DEL

Izvedba načrtovanih aktivnosti v letu 2024

Program dela nacionalne koordinacije OOK za leto 2024 je bil pripravljen s fleksibilnim pristopom, kar je omogočilo sprotno prilagajanje glede na dejanske potrebe in izzive skozi leto. V skladu s tem so se določene aktivnosti spreminjale, dodajale ali nadomeščale.

1. Usmeritve za izvajanje posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic (OOK) za obdobje 5 let

V okviru nacionalne koordinacije OOK je v letu 2024 nastal dokument Usmeritve za izvajanje posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic za obdobje 2025–2029, ki bo v prihodnjih letih podlaga za pripravo letnih programov dela in finančnih načrtov za izvajanje posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic ter programa nacionalne koordinacije. V letu 2025 bo dokument dokončno usklajen, zanj bo pripravljen Akcijski načrt.

Dokument Usmeritve za izvajanje posebnih nalog srednjih območnih knjižnic za obdobje 2025–2029 določa ključne smernice za izvajanje posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic (OOK) v petletnem obdobju. Pomen dokumenta je v zagotavljanju usklajenega, enakomernega in učinkovitega razvoja mreže slovenskih splošnih knjižnic na regionalnem in nacionalnem nivoju. Namen dokumenta je oblikovati jasen načrt za petletno obdobje za podporo OOK pri izpolnjevanju posebnih nalog, določenih v 27. členu Zakona o knjižničarstvu (ZKnj-1). Dokument bo tudi temelj za pripravo letnih programov dela in finančnih načrtov za izvajanje posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic ter programa dela nacionalne koordinacije.

Dokument je rezultat sodelovanja strokovnjakov in ključnih deležnikov, ki so svoje ugotovitve in predloge oblikovali prek moderirane delavnice ter nadaljnjih delovnih skupin.

Priprava dokumenta se je začela z izvedbo moderirane delavnice z naslovom *Priprava usmeritev za izvajanje posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic (OOK) za obdobje 2025–2029*, ki je potekala 5. junija 2024 v Knjižnici Bežigrad v sodelovanju s podjetjem Transformacija (vodenje, moderiranje).

Namen delavnice je bil določiti usmeritve za izvajanje posebnih nalog, ki jih osrednje območne knjižnice opravljajo v skladu s 27. členom Zakona o knjižničarstvu.

Delavnica je imela naslednje cilje:

- ugotoviti trenutno stanje izvajanja vsake od štirih posebnih nalog OOK, vključno s kompetenčnimi vsebinami in kompetenčnimi centri;
- določiti smer razvoja znotraj vsake od štirih posebnih nalog OOK;
- opredeliti nadaljnje korake za dokončanje dokumenta, vključno z nalogami koordinatorjev OOK in nacionalne koordinatorice.

Delavnice se je udeležilo 28 udeležencev. Poudarek je bil na njihovem strokovnem in vsebinskem prispevku.

Po zaključeni delavnici so ugotovitve posameznih omizij postale temelj za delo petih delovnih skupin: Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora gradiva in informacij, Nudenje strokovne pomoči vsem knjižnicam svojega območja, Koordiniranje zbiranja, obdelave in hranjenja gradiva za svoje območje, Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja, Kompetenčne vsebine in kompetenčni centri. V delovnih skupinah so sodelovali koordinatorji OOK.

Vodje omizij so svoje ugotovitve poslale nacionalni koordinatorici v začetku septembra 2024. Na podlagi teh prispevkov je nacionalna koordinatorica do konca decembra 2024 pripravila enoten dokument.

Način doseganja ciljev usmeritev bo opredeljen v posebnem dokumentu – Akcijskem načrtu za uresničitev ciljev Usmeritev za izvajanje posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic za obdobje 5 let (2025–2029). Akcijski načrt bo pripravljen v prvi polovici leta 2025.

2. Organizacija mobilnosti/delovnega obiska tima OOK v knjižnicah v tujini

V preteklem letu smo začeli uresničevati dogovor s timbilinga tima OOK na Bledu 2023, da bo tim OOK vsako drugo leto obiskal tujino, v vmesnih letih pa bo timbiling potekal v Sloveniji. Leta 2024 je bila na vrsti ekskurzija v tujino – tim OOK je obiskal Nizozemsko in se je seznanil z njihovim knjižničnim sistemom.

Februarja 2024 je nacionalna koordinatorica uredila vse formalne zahteve za prijavo projekta mobilnosti v okviru programa Erasmus+ prek Združenja splošnih knjižnic, se udeleževala izobraževanj nacionalne agencije CMEPIUS za pripravo prijave ter pripravila in oddala prijavo projekta mobilnosti. Namen prijave je bil pridobiti oziroma zagotoviti sredstva za lažjo izvedbo strokovne ekskurzije tima OOK v tujino.

Čeprav prijava ni bila uspešna in sredstva niso bila pridobljena, je bila strokovna ekskurzija v tujino kljub temu organizirana in izvedena. Nacionalna koordinatorica je ob podpori in pomoči **Maje Vunšek**, direktorice Mestne knjižnice Kranj, ter nizozemskega kolega **Erika Boekesteijna** organizirala **strokovno ekskurzijo tim-a OOK na Nizozemsko**, ki je potekala med 6. in 10. oktobrom 2024. Ekskurzije se je udeležilo 23 udeležencev.

Delo v tem okviru je zajemalo:

- oblikovanje programa v sodelovanju z nizozemskimi kolegi (korespondenca glede vsebine obiska, predstavitev slovenskega knjižničnega sistema, osrednjih območnih knjižnic in udeležencev ekskurzije, prehrane ipd.),
- sodelovanje s turistično agencijo (nakup letalskih kart, organizacija avtobusnega prevoza na Nizozemskem, urejanje nočitev),
- sodelovanje z udeleženci ekskurzije ter
- vsebinsko predpripravo.

Cilj obiska v tujini je bil omogočiti timu OOK, da se poleg ogledov knjižnic in njihovih storitev udeleži konkretnih usposabljanj, delavnic ter srečanj s strokovnjaki, ki usmerjajo razvoj knjižničarstva v državi, ki jo spoznavamo s strokovnega vidika. Želeli smo pridobiti vpogled v razmišljanje, delovanje in vodenje ključnih akterjev v razvoju knjižničarske stroke.

Imeli smo priložnost spoznati številne izjemne posameznike iz nizozemskega knjižničnega sektorja:

- Obisk smo začeli v Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA), kjer nas je sprejela Rosan de Ruyter in nam predstavila njihov projekt OBA Next, načrtovan za prihodnost knjižnice.
- V nizozemski nacionalni knjižnici (National Library of the Netherlands) v Haagu nas je sprejel Erik Boekseteijn, srečali smo se tudi s Helmo Bovens – predstavila nam je metodo Design Thinking for Libraries.
- V Nootdorpu smo obiskali kulturni center Cultura & Zo, kjer sta nam Manuela Bijl in Aleksandra Pavlović predstavili njihov edinstven kulturni program.
- Priložnost smo imeli raziskati inovativen DOK center v Delftu, kjer smo si ogledali tudi knjižnico tehniške univerze TU Delft in spoznali Alice Bodanzky vodjo projekta Collection Wall.
- V Tilburgu smo se srečali s Petrom Kokom, direktorjem Bibliotheek Midden-Brabant – predaval nam je o vodenju in razvoju knjižnice LocHal. Sledilo je predavanje arhitekta Aata Vosa o konceptu tretjega prostora in pomenu oblikovanja knjižnic za skupnost.
- V Utrechtu so nas sprejeli: Klaas Gommers in Jannie van Vugt, predstavnika nizozemskega Združenja splošnih knjižnic (VOB) in Miekke Fransen, vodja ene izmed enot Utrecht Public Library. Strokovno ekskurzijo smo zaključili z delavnico o programu Community Librarian, ki jo je vodila Irene Harmsen.

Po izvedeni ekskurziji so osrednje območne knjižnice pripravile predstavitve strokovne ekskurzije kolegom v OOK in v knjižnicah območij ter pripravile objavo na socialnih omrežjih. Primož Potočnik (Knjižnica Ivana Potrča Ptuj) je poskrbel za dostop do fotografij, ki so jih prispevali vsi udeleženci ekskurzije, Manca Štefe (Mestna knjižnica Kranj) je pripravila prispevek (poročilo) in ga objavila na portalu Knjižničarske novice, Matej Strgaršek je izkušnjo z Nizozemske predstavil na skupščini ZSK, nacionalna koordinatorica je udeležencem zagotovila dostop do PPT predstavitev nizozemskih kolegov ter kontakte gostiteljev, v začetku leta 2025 pa organizirala sestanek udeležencev ekskurzije za oblikovanje nadaljnjih skupnih pobud na podlagi nizozemske izkušnje. Nekatere sktivnosti bodo izvedene tudi v letu 2025.

3. Srečanja v osrednjih območnih knjižnicah

Srečanja v osrednjih območnih knjižnicah v letu 2024 so bila pomembna z vidika spodbujanja sodelovanja, izmenjave informacij in razprave o specifičnih izzivih posameznih območij.

Od junija do konca novembra so v vseh desetih osrednjih območnih knjižnicah potekala srečanja, na katerih se je nacionalna koordinatorica srečala z direktorji in koordinatorji OOK. Prisotni so bili tudi drugi zaposleni, ki se ukvarjajo z nalogami območnosti.

Termini in lokacije srečanj:

- 18. junij – Mariborska knjižnica
- 19. junij – Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem
- 4. julij – Mestna knjižnica Kranj
- 27. avgust – Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica
- 3. september – Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto
- 5. september – Osrednja knjižnica Celje
- 9. september – Mestna knjižnica Ljubljana
- 27. september – Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota
- 16. oktober – Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper
- 28. november – Knjižnica Ivana Potrča Ptuj

Sestanki so bili namenjeni razpravi o območnosti in sodelovanju med OOK in knjižnicami na njihovem območju. Vsak udeleženec je predstavil svoj vidik območnosti, izpostavil ključne izzive in priložnosti ter predlagal možnosti za izboljšave. Skupaj smo razpravljali o tem, kaj se je doslej dobro izvajalo in kje vidimo priložnosti za razvoj v prihodnosti. Poleg tega smo se posvetili tudi kompetenčnim vsebinam in kompetenčnim centrom, ki delujejo v osrednjih območnih knjižnicah.

4. Povezovanje in sodelovanje, delovne skupine

Nacionalna koordinatorica je v letu 2024:

- *sklicevala, vsebinsko oblikovala in vodila sestanke **tima OOK (1), aktiva OOK (7)²** (direktorji) in **koordinatorjev OOK (10)**;*

Sestanek **tima OOK**, ki je potekal 29. oktobra 2024, je bil namenjen predstavitvi dokumentacije Neposrednega poziva k predložitvi predloga programa dela in finančnega načrta za izvajanje posebnih nalog osrednje območne splošne knjižnice za leto 2025 (NP-OOK-2025). Na srečanju je potekala tudi razprava o kompetenčnih vsebinah, načrtovanih za leto 2025, ter razpravi o prihodnjem delovanju Delovne skupine sistemskih administratorjev in informatikov OOK.

Na sestankih **aktiva OOK** so direktorji osrednjih območnih knjižnic med drugim obravnavali naslednje teme: obravnava poročila in programa dela nacionalne koordinacije, oblikovanje skupnega mnenja OOK na predlagane spremembe Zakona o obveznem izvodu, financiranje izvajanja posebnih nalog OOK s strani Ministrstva za

² Dva sestanka aktiva OOK v letu 2024 je sklicala in vodila Vesna Horžen.

kulturo, uredba o plačah direktorjev v javnem sektorju, mobilnost tima OOK 2024, delovno mesto nacionalnega koordinatorja in RDU, specifikacija stroškov kompetenčne vsebine: primer Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto, COBISS Ela.

Za zagotavljanje ažurne izmenjave informacij in hitrejšega kroženja ključnih vsebin so v letu 2024 **sestanki koordinatorjev OOK** potekali pogosteje, in sicer prek Zooma. Namenjeni so bili izmenjavi aktualnih informacij, poročanju in usklajevanju. Na sestankih so gostili: Anjo Zag Golob (predstavitelj projekta izvajanja delavnic o stripih s poudarkom na risoromanih za strokovne knjižničarske delavce splošnih knjižnic) in Uršo Likar Luzar (COBISS Ela).

Nacionalna koordinatorica se je za celovit pogled, prenos informacij, boljšo komunikacijo, prepoznavanje priložnosti za medsebojno sodelovanje udeleževala in sodelovala na:

- *sestankih nadzornih svetov knjižničnih portalov Dobreknjige.si, Kamra, Knjižnice.si in Obrazi slovenskih pokrajin, kot tudi v uredniških odborih nekaterih portalov; od konca leta 2024 je predsednica NS portala Dobreknjige.si*
- *sestankih delovnih skupin, ki delujejo v okviru nacionalne koordinacije območnosti:*
 - ✓ *Delovna skupina domoznancev OOK*
 - ✓ *Skupina sistemskih administratorjev in informatikov OOK*

Uvedba rotacijskega vodenja delovne skupine: Z letom 2025 se uvaja sistem rotacijskega vodenja delovne skupine, s čimer se želi zagotoviti njeno nadaljnjo povezanost in učinkovito delovanje. V skladu s sprejetim predlogom bo vsaka OOK prevzela vodenje skupine za obdobje enega leta, dokler ne najdemo druge rešitve. Delovanje skupine bo temeljilo na dveh srečanjih letno: eno srečanje bo potekalo prek Zooma, drugo srečanje bo organizirano v živo v OOK, ki v tistem letu vodi delovno skupino. Nacionalna koordinatorica bo zagotavljala aktivno podporo OOK, ki bo v določenem obdobju vodila delovno skupino. Kljub temu pa bo vsebinska odgovornost še vedno ostala pri informatiku OOK, ki vodi skupino, da se zagotovi strokovna usmeritev. V letu 2025 bo vodenje delovne skupine prevzela Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto.

- ✓ *Delovna skupina območnih koordinatorjev za spodbujanje bralne pismenosti*
- ✓ *Delovna skupina za COBISS*

Delovna skupina za COBISS od leta 2024 deluje v okviru nacionalne koordinacije (prej je delovala v okviru ZSK) in je vezni člen med splošnimi knjižnicami in IZUM-om v zvezi s skupnimi potrebami glede razvoja COBISS. Člani delovne skupine so: Andreja Videc (Osrednja knjižnica Celje), Anka Rogina (Mariborska knjižnica), Darja Vajs Košir (Mestna knjižnica Kranj), Iztok Krajnik (Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin), Matjaž Stibilj (Valvasorjeva knjižnica Krško, vodja DS), Miro Tržan (Mestna knjižnica Ljubljana), Polonca Kavčič. Delovna skupina se je v letu 2024 sestala na štirih sestankih (eden v živo in 3 preko zooma) ter na skupnem sestanku s predstavniki IZUM-a. Aktivnosti članov DS v letu 2024 so bile vezane predvsem na izzive, ki jih imajo knjižnice z uporabo programske opreme COBISS Lib.

Nacionalna koordinatorica je sklicala in vodila naslednje sestanke:

- *sestaneke uredništev knjižničnih portalov za uskladitev strateškega načrta razvoja portalov;*
- *sestanke vodij kompetenčnih vsebin in kompetenčnih centrov s sorodnimi področji delovanja z namenom spodbujanja sodelovanja in usklajenega delovanja:*
 - ✓ **vključevalnost splošnih knjižnic, 8. november 2024:**
Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto – KC za posebne uporabniške skupine, Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem – KC za lahko branje, sestanka so se udeležili tudi predstavniki Knjižnice slepih in slabovidnih Minke Skaberne
 - ✓ **bralna pismenost, 11. november 2024:**
Goriška knjižnica in Knjižnica Koper – Upravljanje, razvoj in urednikovanje portala Dobreknjige.si
Mariborska knjižnica – KV Spodbujanje bralne pismenosti
Mestna knjižnica Kranj – KV Družinska pismenost
Mestna knjižnica Ljubljana – KC Pionirska – Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo
 - ✓ **domoznanstvo, 22. november 2024:**
Knjižnica Ivana Potrča Ptuj – KC za domoznanstvo
Mestna knjižnica Kranj – portal Obrazi slovenskih pokrajin
Osrednja knjižnica Celje – portala Kamra

V okviru nacionalne koordinacije OOK je bil v sodelovanju med Lukom Blažičem, direktorjem Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto, in nacionalno koordinatorico pripravljen ***Dogovor o koordinaciji javne platforme za izposajo e-knjig v slovenskem jeziku COBISS Ela v okviru nacionalne koordinacije območnosti***. S podpisom dogovora so se osrednje območne knjižnice strinjale, da bo za obdobje od leta 2025 do leta 2027 koordinacijo javne platforme za izposajo e-knjig v slovenskem jeziku COBISS Ela izvajala **Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto**.

Sodelovanje z Združenjem splošnih knjižnic (ZSK)

- **Udeležba na skupščini in izobraževanju ZSK**, ki je potekalo 30. in 31. januarja 2024 v Dolenjskih Toplicah, s predstavitvijo programa nacionalne koordinacije OOK za leto 2024.
- **Udeležba na skupščini ZSK**, ki je potekala 12. in 13. decembra 2024 na Bledu, s predstavitvijo rezultatov kompetenčnih vsebin in kompetenčnih centrov OOK. Nacionalna koordinatorica je v sodelovanju s koordinatorji OOK pripravila predstavitev »Od teorije k praksi: rezultati kompetenčnih vsebin in kompetenčnih centrov OOK«.
- Članica **Skupine ZSK za merjenje in vrednotenje delovanja splošnih knjižnic**.
- Članica **Skupine za inovativne storitve**.

- V imenu ZSK je skupaj z mag. Luano Malec, direktorico Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper, pripravila izbor vsebin za **Buklino** rubriko, namenjeno Združenju splošnih knjižnic.
- Udeležba na sejah **Komisije za kompetenčne centre**.
- Združenje splošnih knjižnic (ZSK) je oblikovalo **pobudo za višje financiranje posebnih nalog OOK**. Sestanka na Ministrstvu za kulturo na to temo so se udeležile Vesna Horžen, ki je pobudo pripravila, Irena Škvarč, direktorica Goriške knjižnice, dr. Teja Zorko, direktorica Mestne knjižnice Ljubljana in Polonca Kavčič.

Sodelovanje z **Narodno in univerzitetno knjižnico (NUK)**

- ***Udeležba na okrogli mizi** v okviru dogodka *Dediščina prihodnosti: mednarodno strokovno posvetovanje o obveznem izvodu in sloveniki v okviru 250. obletnice Narodne in univerzitetne knjižnice*.*

Milena Doberšek, direktorica Knjižnice Ivana Potrča Ptuj, Mira Petrovič, vodja Kompetenčnega centra za domoznanstvo in Polonca Kavčič so sodelovale na okrogli mizi s predstavitvijo stališča osrednjih območnih knjižnic glede predloga sprememb Zakona o obveznem izvodu.

- ***Trubarjevo priznanje 2024***

Portal Kamra je bil med prejemniki Trubarjevega priznanja v letu 2024. Predlog za njegovo podelitev sta podali Knjižnica Ivana Potrča Ptuj in nacionalna koordinatorica.

Sodelovanje z **Ministrstvom za kulturo** je potekalo preko rednega seznanjanja in medsebojne izmenjave informacij ter na področju zbiranja podatkov o financiranju splošnih knjižnic za potrebe delovne skupine OMC (<https://knjiznicarske-novice.si/delo-omc-delovne-skupine-building-bridges-the-role-of-libraries/>) in izvedenih aktivnostih za uporabnike s posebnimi potrebami.

5. Udeležba na strokovnih dogodkih, druge aktivnosti

Nacionalna koordinatorica se je v letu 2024 **udeležila več strokovnih dogodkov**, med njimi: predstavitve novega portala Dobreknjige.si v Ljubljani, predstavitve platforme COBISS Ela v Novem mestu, posveta Družinska pismenost v Kranju, kongresa ZBDS 2024 v Mariboru, srečanja Knjižnice in občanska znanost v Ljubljani, 8. Domfesta v Murski Soboti in osrednje prireditve ob Dnevu splošnih knjižnic v Celju.

Udeležila se je **32. EBLIDA konference v Lizboni** in dogodka **Building Bridges: Libraries for a Sustainable Future** v Bruslju kot članica delegacije slovenskih knjižničarjev, ki se je v EU parlamentu srečala s slovenskimi evropskimi poslanci. Delegacijo so sestavljali: mag. Aleš Klemen, pomočnik direktorice Mestne knjižnice Ljubljana in delegat OMC skupine za knjižnice imenovan s strani Ministrstva za kulturo, Urška Lobnikar Paunović, direktorica Valvasorjeve knjižnice Krško in predstavnica Sekcije za splošne knjižnice pri ZBDS, Maja Vunšek, direktorica Mestne knjižnice Kranj in predstavnica Združenja splošnih knjižnic in Polonca Kavčič, nacionalna koordinatorica osrednjih območnih knjižnic. Naloga delegacije je bila čim širše predstaviti delovanje in interese splošnih knjižnic vsem devetim slovenskim evropskim poslancem. Vabilu na dogodek so se odzvali štirje slovenski evropski poslanci. Maja Vunšek, Urška Lobnikar Paunović in Polonca Kavčič so pripravile skupno predstavitev za dogodek Novosti v knjižničarstvu, ki je potekal v spletnem okolju 29. novembra 2024.

Nacionalna koordinatorica je okviru **Zveze bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS)** kot članica izvršnega odbora Sekcije za splošne knjižnice sodelovala pri organizaciji strokovnega dogodka Dan dobrih praks. Kot predsednica Uredniškega sveta revije Knjižnica je sklicevala sestanke in usklajevala delo z glavno urednico revije.

FINANČNI DEL

Prihodki	2024
Financiranje s strani OOK (sredstva Mzk)	60.000 EUR
NEPORABLJENO (prenos v 2024)	22.586,62 EUR (stanje na dan 31. 12. 2023)
SKUPAJ-PRIHODKI	82.586,62 EUR
Odhodki	2024
Stroški dela	49.158,92 EUR
Splošni stroški: <i>nakup/MKI strokovne literature, potni stroški-službena pot (kilometrina), kotizacije in izobraževanja nacionalne koordinatorice, strokovna ekskurzija tima OOK</i>	<p>21,80 EUR (medknjižnična izposoja strokovne literature)</p> <p>1.129,12 EUR (potni stroški-službena pot (kilometrina))</p> <p>806,16 EUR (dnevnice-SLO, tujina)</p> <p>3.203,19 EUR (kotizacije in izobraževanja nacionalne koordinatorice)</p> <p>22.716,85 EUR (strokovna ekskurzija tima OOK)</p> <p>Splošni stroški-skupaj: 27.877,12 EUR</p>
Stroški za projekte: <i>materialni stroški za delo delovnih skupin, moderirana delavnica za pripravo Usmeritev</i>	<p>424,12 EUR (materialni stroški za delo DS)</p> <p>3.225,80 EUR (moderirana delavnica Transformacija)</p> <p>Stroški za projekte-skupaj: 3.649,92 EUR</p>
Drugi stroški (parkirnine, javni prevoz, stroški osnovnih sredstev)	<p>267,18 EUR (parkirnine, vlak NL)</p> <p>253,47 EUR (stroški osnovnih sredstev – monitor)</p> <p>Drugi stroški-skupaj: 520,65 EUR</p>
SKUPAJ-ODHODKI	81.206,61 EUR
NEPORABLJENO	1.380,01 EUR